

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5CoE/137/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714207460
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Chovanko
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714207460.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advocate s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému B. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: O. XXXX/XX, J., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom exekútorského úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pod sp. zn. EX 15804/14, na vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 1651,79-Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 11Er/326/2014-48 zo dňa 07.08.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd podľa § 44 ods.2 zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Exekučný poriadok“) zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení predmetného uznesenia okresný súd uviedol, že exekučným titulom v danej veci je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej rozhodcovskej a.s., sp. zn. SR 04651/13 zo dňa 23.07.2014. Predmetným rozhodcovským rozsudkom bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 1651,79-Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1651,79-Eur od 30.01.2013 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 1651,79-Eur od 04.03.2013 do zaplataenia a náhrada trov konania vo výške 384,17-Eur, a to všetko v mesačných splátkach vo výške 180,-Eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet oprávneného s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplataenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Po preskúmaní zmluvy o úvere zo dňa 19.09.2011, uzatvorenej medzi oprávneným a povinným, túto okresný súd považuje vzhľadom na povahu subjektov právneho vzťahu a okolnosti uzatvorenia za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods.1 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“). Oprávnený a povinný v ten istý deň uzatvorili aj rozhodcovskú zmluvu, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku, na podklade ktorej v spore medzi účastníkmi rozhodol rozhodcovský súd. Exekučný súd poukázal aj na smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj ako „Smernica“).

Dohodu o vyplnení zmeniek v bode 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, je potrebné považovať za jednu z neprijateľných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve. Samotná dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, teda jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. V zmysle zmenky sa zmenková suma úročí zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 30.01.2013, teda odo dňa, kedy sa stal v zmysle čl. 4

všeobecných podmienok poskytnutia úveru splatný celý dlh. K samotnému vyplneniu zmenky veriteľ pristúpil až v príčinnej súvislosti so zosplatnením celého dlhu, pričom k zosplatneniu dlhu došlo z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov zo strany spotrebiteľa. Dohodu o vyplnení zmenky je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná, nakoľko v rozpore s § 53 ods.4 písm. k) OZ umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dôsledkom dojednania dohody o vyplnení zmenky bolo, že rozhodcovský súd priznal oprávnenému ako náhradu za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysoké príslušenstvo pohľadávky - zmenkový úrok 0,25% denne zo sumy 1651,79-Eur od 30.01.2013 do zaplatenia tak, ako si ho oprávnený v rozhodcovskom konaní uplatnil. Sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne predstavuje 91,25% ročne. Plnenie v tejto výške súd považuje za rozporné s dobrými mravmi. Zmluva o úvere neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) ako jednu z obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere, ktorej absenciu zákon o spotrebiteľských úveroch sankcionuje tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Avšak preskúmaním exekučného titulu a zmluvy o úvere súd zistil, že dotknutý rozhodcovský rozsudok zaväzuje povinného nielen na zaplatenie istiny poskytnutého úveru, ale aj na zaplatenie odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, a to v zjavnom rozpore so znením zákona o spotrebiteľských úveroch. Záver o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, obchádzajúceho zákon platí aj pre rozhodcovskú zmluvu, ktorá bola v prejednávanej veci z hľadiska formy uzatvorená na samostatnej listine. Záver, že predmetná rozhodcovská zmluva bola dojednaná individuálne v kontexte posudzovaného zmluvného vzťahu podľa názoru súdu spochybňuje ustanovenie všeobecných podmienok poskytnutia úveru, bod 14 veta prvá a druhá. Podľa názoru súdu aj keď by si dodávateľ a spotrebiteľ rozhodcovskú zmluvu uzavreli skutočne individuálne, pričom adhézna forma rozhodcovskej zmluvy a jej previazanosť s vopred stanoveným predpokladom použitia rozhodcovského konania tomu nenasvedčujú, aj v takom prípade by vôľa zmluvných strán rozhodcovskej zmluvy mohla smerovať len k dojednaniu náležitostí a obsahu rozhodcovskej zmluvy v súlade s požiadavkami zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z.z.. Avšak je vylúčené, aby vôľa jednej zo zmluvných strán uzavretím rozhodcovskej zmluvy (v tomto prípade spotrebiteľa) smerovala k tomu, aby sa vzdala svojho práva na spravodlivý proces. V závere okresný súd uviedol, že dojednanie dohody o vyplnení zmenky obsahujúcej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, na základe ktorej veriteľ získal oprávnenie vyplniť zmenku so zmenkovým úrokom 0,25 % denne, je neprimeranou podmienkou, ktorá vo svojich účinkoch a dôsledkoch viedla k tomu, že oprávnenému boli priznané plnenia, ktoré sú v rozpore s jeho zákonnými nárokmi vyplývajúcimi mu z Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch. Exekučný titul, ktorý má byť podkladom na vykonanie exekúcie, je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch, smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernice Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, a preto nespĺňa formálne a materiálne náležitosti vykonateľného exekučného titulu.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní v podstate namietal, že súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá. Domnieva sa, že súd prekročil rámec svojej preskúmavej činnosti, ktorý mu vyplýva z Exekučného poriadku v nadväznosti na ZoRK. Formálne preskúmanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu a preskúmaním materiálnej stránky súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi), súd však podľa názoru oprávneného nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie. Exekučný súd sa tak mal v rámci materiálneho prieskumu obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Ak súd na zistený stav aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva ZoRK alebo Občiansky súdny poriadok (ďalej len ako „O.s.p.“), a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Oprávnený sa navyše domnieva, že postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušení rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní.

Oprávnený ďalej argumentoval tým, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/ rozhodcovská doložka. Oprávnený však uzatvára s povinným rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z.z. formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine a v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné

strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V danom prípade teda bol exekučný titul na základe dohody zmluvných strán vydaný oprávneným orgánom, a to Stálym rozhodcovským súdom v konaní upravenom zákonom č. 244/2002 Z.z. Pokiaľ ide o ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, oprávnený poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, v danej veci preto konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd preskúmal vec v rozsahu danom § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnuté uznesenie podľa § 219 ods.1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 52 ods.1, ods.4 OZ (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (ods.1). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (ods.4).

Podľa § 53 ods.1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice R 93/13 EHS z 05.04.1993; zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Z citovaného ustanovenia Exekučného poriadku vyplýva, že exekučný súd je predovšetkým povinný skúmať či exekučný titul, na základe ktorého má byť vedená exekúcia, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle zákonných ustanovení vzťahujúcich sa na exekučné konanie. Súd môže v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh ale aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú dané podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne reagovať.

Preskúmaním predmetnej úverovej zmluvy bolo preukázané, že povinný si od oprávneného nepožičal finančné prostriedky na podnikateľské účely, pretože úverová zmluva neobsahuje takéto údaje, pričom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Odvolací súd teda nemal pochybnosť o tom, že zmluva o úvere a ako aj rozhodcovská zmluva uzavreté medzi oprávneným a povinným dňa 19.09.2011 sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle § 52 a nasl. OZ aj s ohľadom na predmet činnosti oprávneného a postavenie povinného.

Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva je zmluvou, u ktorej je význam posudzovania kritérií, či sa jedná o neprijateľnú podmienku zvýraznený tým, že na jej základe sa deleguje právomoc prejednať spor súkromnou osobou. Spotrebiteľ sa vzdáva ústavného práva na prejednanie jeho vecí pred štátnym súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne chcel a uzavrel rozhodcovskú zmluvu, v zmysle ktorej došlo k delegovaniu právomoci na prejednanie sporu súkromnou osobou. Vzhľadom na obsah rozhodcovskej zmluvy, ktorý bol vopred pripravený dodávateľom (na predtlačenom formulári) len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy nesie. Rozhodcovská zmluva na základe ktorej vznikol exekučný titul umožňujúca výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy nemožno bez pochybnosti označiť za osobitne vyjednané a dané na výber, pričom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Rozhodcovská zmluva bola predložená spolu so zmluvou o úvere v ten istý deň, pričom tieto zmluvy boli vyhotovené na predtlačenom formulári bez možnosti akejkoľvek zmeny, resp. odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 OZ neplatná.

Odvolací súd ďalej považuje za potrebné ozrejniť znenie dôvodovej správy k § 53 ods.4 písm. r) OZ. V dôvodovej správe sa totiž píše inter alia, že „spotrebiteľ“ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za „neprijateľnú“. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale o dôsledkoch, či doložka nenúti podrobiť sa arbitráži.

Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu.

Je potrebné dodať, že na spotrebiteľské právne vzťahy sa vždy aplikujú spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v jeho prospech, bez ohľadu na to, podľa akých zákonov bola spotrebiteľská zmluva uzavretá. V zmysle vyššie citovaných ustanovení OZ právne nemá význam skutočnosť, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod podľa Obchodného zákonníka, alebo či došlo k tzv. voľbe práva medzi účastníkmi. Rovnako by bolo právne irelevantné, že oprávnený si v rozhodcovskom konaní uplatnil svoju pohľadávku ako pohľadávku zo zmenky vystavenej podľa zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. V takomto prípade ide o rozpor so zákonom, respektíve minimálne o snahu obísť právne normy o spotrebiteľských právnych vzťahoch. Označenie zmluvy o úvere ako absolútného obchodu podľa Obchodného zákonníka nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení OZ o spotrebiteľských zmluvách, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasl., týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

Je v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov potrebné vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Z uvedeného dôvodu posúdenie rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej, je vecne správne a v súlade s právom. Rozhodcovský rozsudok, ktorý vzišiel z rozhodcovského konania založeného neplatnou rozhodcovskou zmluvou, nemôže byť zákonným exekučným titulom na vykonanie exekúcie, a to ani z časti. Je materiálne nevykonateľný, čo je

neodstrániteľná prekážka brániaca exekúcii a dôvod na nevydanie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.